

TÓTH ERIKA

OTTHONTANULÁS A GYAKORLATBAN

Az iskolák hirtelen bezárása után nem sokkal szembesültek a pedagógusok, a szülők, a diákok azzal, hogy az oktatás jó ideig a megszokottól teljesen eltérő mederben folyik majd tovább. Mindenki beleszórt egy koncepció nélküli, új helyzetbe, amelyhez próbált alkalmazkodni. A távoktatásra szinte pillanatok alatt kellett átállni, egy megváltozott világban. Pár nap alatt kellett váltani, változtatni a rutinton. Olyan próbálkozásnak tűnt ez, mint ha az ábécét pár nap alatt szeretnénk megtanítani egy elsősnak. Az online oktatási platformok gözerővel beindultak Magyarországon is, nálunk is. Több csoporthoz magam is csatlakoztam, és kezdetekben azt tapasztaltam, hogy ugyanazokkal a kérdésekkel, felvetésekkel, nehézségekkel, túlkapásokkal küszködünk a határon innen és túl is. Persze rengeteg inspiráló példával is találkoztam, amiért nagyon hálás vagyok a kiváló, kreatív kollégáknak.

A mi családjunkban az online oktatás több szinten valósul meg, ezért egészen közelről tudom megfigyelni, tanulmányozni, mindkét oldalról: szülőként és pedagógusként egyaránt. Az ilyen típusú oktatás eredményessége jóval ké-

sőbb lesz mérhető, az online teszteken túl – elképzelhető az is, hogy a valós állapotot majd csak a következő tanévben tudjuk feltérképezni. Helyzet van, a szükség szülte. Ezt el kell fogadni, és ehhez igazodni. Azt is, hogy minden iskolai szinten másképpen realizálható az online vagy távoktatás. Az egyetemeknek nem okozott különösebb gondot az átállítás. Legidősebb gyermekem egyetemistaként minden probléma nélkül folytatta a tanulást, e-learning formájában. Viszonylag időben azt az információt is megkapták, hogy az egész félét így fogják zárni. Középiszkolás gyermekem az idén érettségizne, náluk sem okozott gondot az online oktatás megszervezése. Csoportokat hoztak létre, segítik egymást. A feladatokat visszaküldik, megbeszélik. Több csatornán kommunikálnak velük a pedagógusok. A lányom alsó tagozatos, a tanító néni rendszeresen küldi a feladatokat mailben. A lányom megtanulja, megoldja azokat, majd amit a tanító néni kijelölt, visszaküldjük. De világosan látható: az alsó tagozatos gyerekeknek van leginkább szükségük a szülői segítségre, technikai és tanulási oldalról is.

VARIÁCIÓK A DIGITÁLIS OKTATÁSRA

Mivel nekem másodikos tanulóim vannak, a zökkenőmentes tanítási folyamatot csak a szülők, esetenként nagyszülők hathatós segítségével tudom megvalósítani. Egy közös csoportban dolgozunk, kommunikálunk azokkal, akiknél erre adottak a feltételek. A kiadott feladatokat napi szinten küldik vissza, és hetente többször tartunk online órát. Igyekszem változatos feladatokat összeállítani, az online gyakorlatok mellett videókat, meséket, játékokat rakok fel a tananyaggal kapcsolatban. Dolgoznak munkafüzetbe, füzetbe, főként a gyakorlásra, elmélyítésre fókuszálva. Ezek mellett azt is kérem tőlük, hogy esténként pár mondatban foglalják össze a napjukat, írják le, hogy mit olvastak aznap (aki ismer, tudja, hogy ez a mániám), majd rajzolják le az aznapi kedvenc tevékenységüket, és a közös csoportba töltsék fel az alkotásaikat. Így követni tudjuk, ki mivel töltötte a napját, és ez talán egy picit oldja a bezártság, a magányosság érzését. Mert az iskola nagyon hiányzik nekik is, nekem is. Természetesen én is „beszálltam a buliba”, hiszen egy

csapat vagyunk. Magam kezdtem meg a virtuális naplóvezetést. Ez a módszer olyannyira bevált, hogy ugyan hétvégén nem kötelező naplót írniuk, eddig még mindenki folytatta szombaton és vasárnap is, majd megosztotta a csoporttal a gondolatait, élményeit.

Egy egész napos kreatív projekt is mögöttünk van már: egy képzőművészeti pályázatra neveztünk be, még a télen. Akkor még nem gondoltam, hogy ezt majd otthonról kell lebonyolítanunk... A megvalósítás előtt egy online órán átbeszéltük a tanult technikákat, majd a gyerekekre bíztam a választást. Nagyon szép munkák születtek. Összeszedtem a munkáikat, és eljuttattam a szervezőkhöz. Mert fontos, hogy a gyerekek azt érezzék, az élet nem állt meg.

Ha találok valamilyen érdekes, oktatással kapcsolatos felhívást a neten, igyekszem őket is bevonni. Ilyen volt a szlovákul játékosan oldal többlépcsős nyereményjátéka, amelybe a lányommal és a tanítványaimmal is bekapcsolódtunk. A feladatot átküldtem a csoportba, az egyik nagypapa kinyomtatta, elvitte a többieknek, majd megoldották és fel is töltötték az említett oldalra. Mindenkinek egyformán drukkolok. A „Rajzolva köszönd meg!” felhíváshoz is örömmel csatlakoztunk. A napi feladatok mellett rengeteg fantasztikus képet, rajzot küldnek nekem a gyerekek. Találtam egy pályázatot, ahová képekkel, rajzokkal lehet benevezni arról, hogy ki hogyan tölti az idejét a koronavírus idején.

Megbeszéltük a szülőkkel, hogy pár képet, rajzot oda is elküldünk.

Mivel több projekthetünk volt már az iskolában, ezt a tanulási formát otthon is gond nélkül folytathattuk. Az ötletet az egyik kislány hangyákról készítette videója szolgáltatta. Tanulmányozta őket, képeket is készített róla (nem tananyagként). Ennek hatására megkérdeztem tőle, készítene-e a témáról egy projektet, hogy mi is többet megtudhassunk a hangyákról. Nagyon tetszett neki az ötlet, és a többiek is mind-mind lelkesen választottak egy-egy projekt témát az őket érdeklő dologról. Egy egész hetet adtam a feladatra, magyar nyelvből csak ezzel kellett foglalkozniuk: olvasni, majd megírni, rajzokat készíteni a témájukról. Minden gyereket igyekeztem úgy támogatni, hogy a saját témájukhoz küldtem videókat. Rendkívül igényes munkák születtek. Nagyon büszke vagyok rájuk, és hálás vagyok a szülőknek, nagyszülőknek, hogy mindenben segítik a közös munkát.

AKIKET NEM LEHET ONLINE ELÉRNİ

Az osztályomba azonban járnak olyan tanulók is, akiket online formában nem tudok elérni. A többségnek nincs internet-hozzáférése, de olyan eset is akad, hogy a családnak telefonja sincs. Nekik feladatsorokat állítottam össze, de akivel lehetséges, telefonon tartom a kapcsolatot. A munkafüzeteket, tanszereket elvittem hozzájuk, de segítség nélkül nagy reményeket nem

fűzök hozzá, hogy napi szinten tanulni fognak. Náluk az élethelyzetükből, körülményeikből kiindulva sem megoldható az otthoni tanulás. Másrészt a szüleik sem így szocializálódtak, sok esetben a szükséges kompetenciáik sincsenek meg a tanulás segítéséhez. L. Ritók Nóra az ő helyzetüket tanult tehetetlenségnek nevezni. De saját magam is tehetetlennek érzem magam, mivel tudom, a feladatok mellett nekik különösen fontos lenne a személyes segítség. Erre a problémára rendszerint sem találtak még megoldást.

Haladunk, tanulunk, de ez csupán a szükséghelyzet gyors megoldási kísérletét jelenti. A személyes kapcsolatot semmi sem pótolja. A tanulás számomra most nem ismeretátadást jelent elsősorban, hanem folytonosságot, folyamatos kommunikációt, megerősítést, törődést, kapcsolattartást. Mert ahogy mi sem győztük még feldolgozni ezt az új helyzetet, a gyerekek még inkább bizonytalanok. Műszáj mellettük állunk, vigyázni rájuk. Nemcsak a testi, de a lelki egészségükre is.

Azt már most látni, hogy a berögzült, megszokott rutinokon változtatnunk fog kelleni. Talán elindul végre valami, ami egy lépéssel közelebb visz bennünket a gyermekközpontú iskolarendszer megvalósításához. Az elméleteken túl, a valóságban is. Hiszen John Dewey-től tudjuk: „A tanulás nem felkészülés az életre, a tanulás maga az élet.”

